

Gäller för: Verksamhet Radiologi barn

Giltig från: 2024-10-18

Innehållsansvar: Madeleine Ljungberg, (madlj), Röntgensjuksköterska

Giltig till: 2026-10-18

Granskad av: Martin Bonnier, (marbo53), Specialistläkare

Godkänd av: Yvonne Simrén, (yvosi1), Verksamhetschef

Skelett – Höftled barn

Gonadskydd

Ska användas vid fast inställning, men ej vid dosautomatik, om:

1. strålfältet är mindre än 5 cm från gonaderna
- gonadskyddet inte riskerar att dölja diagnostisk information

Undantag, gonadskydd ska inte användas:

- frontalt bild vid förstagångsundersökning (aktuellt vid t e x höft)
- om patientens båda testiklar inte vandrat ner till pungen.

Dokumentera med Ja eller Nej och kommentar.

Graviditet

Vid röntgenundersökning av bukregionen skall alla kvinnor/flickor över 15 år tillfrågas om de är gravida. Svaret skall dokumenteras i EI. Om patienten är gravid måste en berättigandebedömning göras i samråd med radiolog och/eller remittent.

Bildtagning standard

Frontal Bild bilateralt, hela bäckenet ska vara med.

Lauenstein Bild bilateralt, inblandad över höftlederna.

Övriga projektioner

Axial sidobild Horisontell strålriktning.

Billing C Bild bilateralt.

Frågeställning

Luxation/Höftledsdysplasi Standard

Skelettskada Frontalbild

skelettförändringar Axial sidobild eller Lauenstein

Vid misstänkt fraktur i bäckenet tas vridbilder av
Bäckenet.

Osteomyelit Standard

Fyseolys Frontalbild, samt Billing C-projektion. Bilateralt

Postop Frontalbild

Osteosyntesmaterial Hela osteosyntesmaterialen ska vara med på bilden.

Postoperativ Bäcken frontal. OBS! inte gonadskydd vid
Bäckenosteotomi osteostomier i os ischii eller os pubis.

Perthes Standard

CPUP Frontal

BÄCKEN HÖFT FRONTAL:

Patienten ligger på rygg med inåtrotterade ben, tårna ihop. Övre bländarkanten skall vara ovanför crista iliaca.

Ctrs: ca 1-4cm kranialt om symfysens övre kant (beroende på barnets storlek)

Vinkling: Ovinklad

Kriterier: Hela bäckenet skall vara med inklusive höftbenskammarna. Symmetri i obturator foramen. Trochanter major visualiserad och trochanter minor döljs.

Tips: Vid färsk collumfraktur kan inåtrotation oftast ej utföras. I dessa fall kan det hjälpa att lägga en snedkudde under den sjuka bäckendelen för bättre framställning av collum femoralis.

LAUENSTEIN:

Patienten i ryggläge. Symfyssen i samma sagittalplan som sacrums meddellinje. Knälederna böjs till 90° vinkel och förs isär kraftigt med fotsulorna mot varandra. ”Grodposition”.

Ctrs: Genom symfyssens övre del

Vinkling: Ovinklad

Kriterier: Symfyssen och sacrums mitt i medellinjen. Symmetri i obturator foramen. Trochanter minor visualiserad, trochanter major döljs.

Tips: 1) Om det är svårt att uppnå symmetri i bäckenet kan man lägga snedkuddar (ca 25°) under båda låren. 2) Vid större patienter eller patienter med inskränkt rörelse kan det vara fördelaktigt att undersöka en höftled i taget.

BILLING C:

Patienten i ryggläge. Knäleden böjs till rät vinkel och förs lateralt. Stöd under knät så att lårbenet bildar 25° mot underlaget. Underbenet skall vara parallell med underlaget.

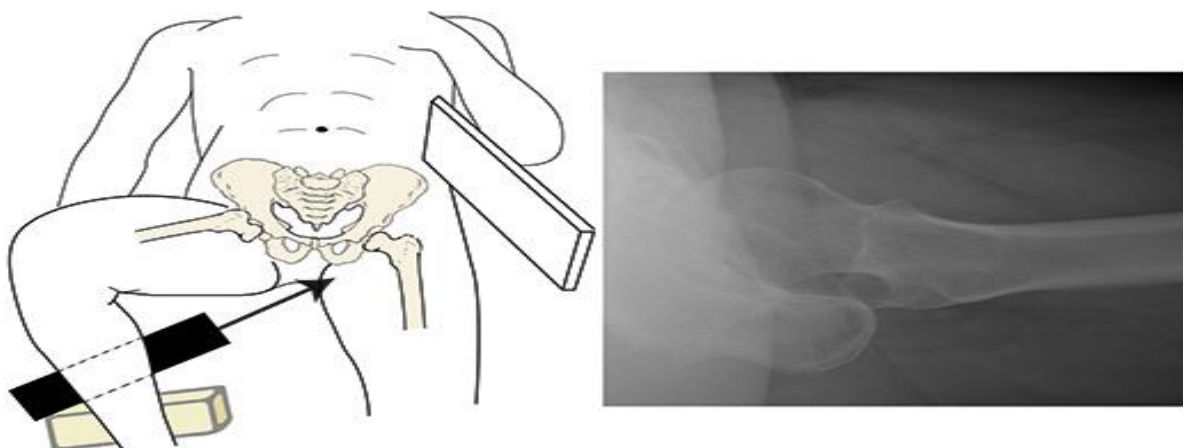
Cstr: Genom lårbenshalsens mitt. Vrid bländaröppningens längs femur

Vinkling: Ovinklad

Kriterier: Hela acetabulum, caput femoris och ca 5 cm distalt om collum femoris skall vara avbildad. Trochanter minor skall ej vara synlig.

Tips: Lägg snedkudde (ca 25°) under den motsatta höften

HÖFT AXIAL:

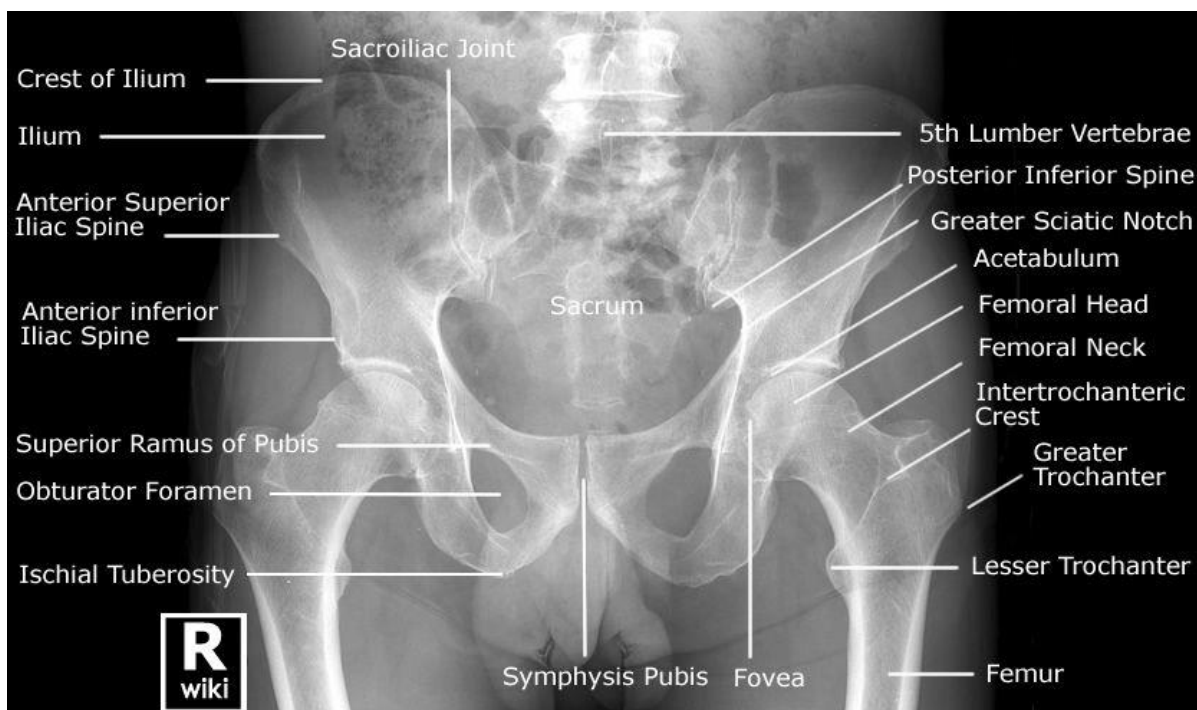

Patienten i rygggläge. Lyft det friska benet till rätt vinkel och positionera i benstativet. Placera detektorn ovan höftbenskammen intill den sjuka höften i ca 30°vinkel.

Cstr: Centra över trochanter major och mitt i femur.

Vinkling: Vinkelrät mot detektor

Kriterier: Hela caput femoris skall vara med samt ca 10 cm av femur

Granskare/arbetsgrupp

Madeleine Ljungberg Röntgensjuksköterska Radiologi barn

Martin Bonnier Specialistläkare Radiologi barn

Jenny Ahlins Specialistläkare Radiologi barn

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Verksamhet Radiologi barn

Innehållsansvar: Madeleine Ljungberg, (madlj), Röntgensjuksköterska

Granskad av: Martin Bonnier, (marbo53), Specialistläkare

Godkänd av: Yvonne Simrén, (yvosi1), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9802-1816834204-1367

Version: 9.0

Giltig från: 2024-10-18

Giltig till: 2026-10-18